

Aika: 6.10.2020 klo 18-20

Paikka: Västilän Voimantalo

Aiheet:

- Kylien varautuminen, alustamassa Elias Jokila / Pirkanmaan pelastuslaitos ja Eriika Salminen / Elenia
- Västilän Voiman liikuntainvestointiesitys, esittelemässä Jyrki Tuomaala / Västilän Voima
- Tien 3820 hoito, alustamassa tekninen johtaja Antti Jortikka / Oriveden kaupunki

1. Kumppanuuspöydästä on lähetetty kutsu sähköpostitse kylien yhteyshenkilöille 27.8. Asialista on lähetetty sähköpostilla 29.9. ja julkaistu kaupungin verkkosivuilla. Lisäksi kumppanuuspöydästä on tiedotettu kaupungin sähköisillä kanavilla ja ilmoitustauluilla.
2. Kaupunginjohtaja Juha Kuusisto toivotti yleisön ja alustajat tervetulleiksi kylien kumppanuuspöytänsä. Kuusisto totesi, että edellinen kumppanuuspöytä pidettiin helmikuussa Taiston talolla. Silloin sovittiin seuraava kokoontuminen huhtikuulle Hirsilään tai Västilään. Koronatilanteen vuoksi kokoontuminen voitiin järjestää vasta lokakuussa. Kuusisto perusteli aihevalintaa: Alun perin vuoden 2020 toisen kokoontumisen aiheeksi oli suunniteltu jätehuoltoa, mutta koronatilanteen ja Aila-myrskyn aiheuttamien laajojen sähkökatkojen vuoksi pääaiheeksi päätettiin vaihtaa varautuminen.
3. Jyrki Tuomaala Västilän Voimasta piti lyhyen puheenvuoron ja kertoi Västilän Voiman perustamisesta (v. 1906) sekä Voimantalon historiasta ja kunnostuksista.
4. Elenian yhteyspäällikkö Eriika Salminen kertoi aluksi siitä, mikä Elenia on ja mitä yhtiö tekee. Salmisen esitys on liitteenä. Salminen vinkkaa sähköverkon läheisyydessä esim. pihatöitä tekeviä asukkaita hyödyntämään Elenian maksuttomia palveluita, joilla voi selvittää, missä maakaapelit kulkevat, jotta välttyään turhilta vahingoilta. Ensimmäiset Elenian älymittarit asennetaan Orivedellä ensi vuonna. Elenian arvio on, että Aila-myrskyssä olisi ollut 34 000 sähköttömän talouden sijaan yli 100 000 taloutta ilman sähköä, mikäli Elenia ei olisi investoinut niin paljon sähköverkon kaapelointiin. Orivedellä tulossa maakaapelit ensi vuonna kolmelle eri alueelle. Myrskyt eivät yllätä Eleniaa, vaan sääennusteita seurataan tiiviisti ja myrskyihin varaudutaan varautumissuunnitelmien mukaisesti. Laajat häiriöt ovat tiedossa nopeasti. Asiakkaat voivat seurata tilannetta Elenian sähkökatkokartasta. Yksittäiset viat tulevat tietoon, kun asiakas soittaa asiakaspalveluun. Elenian ympärivuorokautinen uusi nro 0800 100 100. Keskusteltiin siitä, miksi Eräjärvellä oli niin pitkään (yli 20 tuntia) sähköt poikki Aila-myrskyssä. Salminen ei suoraan osannut tähän vastata, mutta lupasi selvittää ja olla Eräjärvellä yhteydessä. Salminen kertoi, että pisimpään sähköt olivat Aila-myrskyn takia poikki Längelmäellä (yli 30 tuntia). Salminen toteaa, että ne linjat korjataan ensin, joiden varrella on eniten asiakkaita. Asentajat eivät saaneet lupaa mennä maastoon ennen kuin sää rauhoittui tarpeeksi. Keskusteltiin myös Ysinetistä ja mahdollisesta Elenian yhteistyöstä, tähän Salminen totesi, ettei ole asiantuntija eikä luvannut ottaa kantaa. Kysyttiin, onko asentajakumppanilla (Eltel) paikallistuntemusta, Salminen kertoi että kyllä on ja että kaikkia korjauksia koordinoidaan käyttökeskuksesta. Nostettiin esille huoli siitä, että yhteistyökumppanit vaihtuvat taajaan ja ei ole riittävää paikallistuntemusta. Yleisöstä kysyttiin, onko kylillä pitkien vesilinjojen päässä ollut ongelmia veden saatavuuden ja paineiden kanssa sähkökatkojen aikana. Antti Jortikka vastasi, että vesilaitoksella on varavoimajärjestelmä, eikä tähän mennessä ole ollut ongelmia. Toki kiinteistökohtaiset jätevesijärjestelmät ovat poissa pelistä. Salminen kertoo, että Elenia huomioi tietenkin kriittiset kohteet sähkökatkojen aikana (vesilaitokset, vanhustenhoito, terveydenhoito jne). Uudet hoitolaitokset eivät välttämättä aina ole tiedossa, ja kotihoitopotilaat hankalampi. Kysymys yleisöltä: Pystytäänkö ennakoimaan sähkönsiirtohintojen kehitystä 2030-

luvulla? Salmisella ei ole tietoa näkymistä. Korotuspaineita on todennäköisesti jossain vaiheessa, koska määräykset kiristyneet.

5. Pelastuslaitoksen valmiussuunnittelija Elias Jokila: Pelastuslaitos tukee kuntien varautumista. Jokila esittelee yleisesti Pirkanmaan pelastuslaitoksen toimintaa. Kuntien varautumista häiriötilanteisiin tuetaan valmiustoiminnan käynnistämisessä ja häiriötilanteen tilannekuvan ylläpitämisessä. Aila-myrskyn aikana ei lähtenyt isompia häiriöviestejä kuntiin, mutta Jokila oli muuten yhteydessä kuntiin. Yli 200 tehtävää myrskyssä. Pirkanmaan pelalla on valmiussuunnittelun yksikkö, joka tukee kuntien sekä toisen ja kolmannen sektorin varautumista ja valmiussuunnittelua, ylläpitää ja kehittää pelastuslaitoksen varautumista ja turvallisuussuunnittelua, koordinoi väestönsuojelun suunnittelua, ylläpitää viranomaisyhteistyötä. Kylien kumppanuuspöydät ovat hyvä esimerkki neljännen sektorin toimijoista, joita myös mielellään tuetaan. Yhteisön oma yhteisöllisyys on kaikkein tärkeintä varautumisessa. Jokaisen tulisi pystyä selviytymään 72 tuntia ilman sähköä. Varautumisen taso on säilynyt haja-asutusalueilla korkeana. Tiiviissä yhteisössä kaikkien ei tarvitse varautua kaikkeen; jos esim. jollain on porakaivo, jossa juomakelpoista vettä, sitä voi tarpeen tullen jakaa koko yhteisölle. Myös isommat kokoontumispaikat hyviä, joihin voi kokoontua, saadaan vettä, sähköä, voidaan laittaa ruokaa. Pandemia-aikana isompi kokoontuminen ei välttämättä paras idea. Yhteisöstä löytyy se tieto, kuka asuu missäkin. Viranomaisilla voi olla kädet täynnä työtä; joutuu priorisoimaan henkien pelastamiseen, isojen teiden raivaamiseen jne. Jos yhteisössä tieto ja pääsy esim. haavoittuvimmassa asemassa olevien luokse, kannattaa käydä kysymässä ja varmistamassa, onko vettä, pattereita jne, tarvitsetteko apua, tuletteko kahville. Miten omaa ja yhteisön varautumista voi kehittää? SPEK:in uusi varautumisen koulutusjärjestelmä 72h. Kuka vain voi osallistua 72h-kurssille ja sen jälkeen kouluttaa muita. Kyläyhteisöstä esim. 1–2 hlöä voisi kouluttautua. Myös SPR:lla ja VaPePa:lla kurseja alkeista pidemmälle tasolle asti. Hyviä kouluttajia, hyviä väyliä kasvattaa omaa tietotasoa. Akuuteissa hätätilanteissa soitetaan 112, mutta ei-kiireellisissä tilanteissa yhteisöjen ja yksilöiden varautuminen tärkeää. Pelalla käytössä somekanavat, hyödynnetään myös kuntien tiedotuskanavia. Pela aina taustalla tukena, mutta omaehtoinen varautuminen aina tärkeää. Jokilaan voi olla myös tilaisuuden jälkeen sähköpostitse yhteydessä, elias.jokila@tampere.fi. Yleisön kysymys: Onko ensivastehoitoon tulossa muutoksia? Jokila vastaa, ettei ole tietoinen muutoksista. Yleisön kysymys: Onko Oriveden kaupunki valmis maksamaan SPEK-koulutuksen kustannuksia? Hyvinvointijohtaja Tuija Peurala vastaa: yhteistoimintasopimuksen puitteissa todennäköisesti voidaan korvata koulutuskustannukset. Kaupunginjohtaja Juha Kuusisto: Sopimuksessa onkin maininta siitä, että koulutusta tarjottaisiin vuosittain, SPEK voisi olla hyvä taho. Keväällä voisi olla mahdollinen. Tekninen johtaja Antti Jortikka: Kumppanuuspöytätoimintaan voisi hyvin sopia koulutus, järjestetään ensi keväänä ja kartoitetaan kylien innokkaat. Kuusisto: Soten siirtyessä maakuntaan on puhuttu myös ensihoidon siirtämisestä maakuntaan, mutta kunnat eivät ole innokkaasti kannattaneet. Jyrki Tuomaala: Voimantalolla on nyt uusi valmis sähkösuunnitelma. Olisi valmius pumpata vettä omalla aggregaatilla, liittyy yhteisön varautumiseen. Tähän tarvittaisiin kumppaneita. Västilä on sähkökatkoaltis, ulkona puuhellaviritelmä, jota voitu hyödyntää sähkökatkoissa.
6. Västilän Voimantalon liikuntainvestointiesitys, Jyrki Tuomaala: Västilän Voimantalo esittää, että vuoden 2022 talousarvioon kaupunki varaisi rahoituksen Västilän urheilukentän kunnostamiseen. Sivukylien urheilukentistä Västilän kenttä on Voiman mielestä paras, talo vieressä, on isompia kilpailuja, talo toimii kisakeskuksena ja huoltopaikkana. Kenttä kuoppainen, jäkälää ja sammalta. Aiemmin saatu rahoitus uimarannan kunnostamiseen ja frisbeegolfrataan. Yllättävästi ollut muualta heittäjiä, vetänyt nuoria heittämään, Västilä Suomen kartalle. Kentän kunnostus mahdollistaisi esim. pesäpallon ja jalkapallon pelaamisen. Kaupunki satsannut noin 300 000 e keskustan liikuntapaikkoihin, Västilä voima esittää n. 33 000 euroa jaettuna kahdelle vuodelle. Hämeen Viherrakennus käynyt katsomassa kenttää ja tehnyt kirjallisen arvion. Tuomaala luovutti esityksen kaupunginjohtajalle, joka lupasi viedä asian valmisteluun.

7. Maantien 3820 hoito / Antti Jortikka: Jos aurauksen laatu on huono, niin siitä tulee antaa palautetta tienkäyttäjän linjalle. Aurasaluston ei pitäisi vaikuttaa laatuun. Yleisön kommentti: Länkipohja-Eräjärvi-tien kunto on niin huono erityisesti Västilän kohdalla, että kaupungin pitäisi laittaa painetta Ely-keskukseen tien päällystämistä. Yleisön kommentti: Kun Eräjärveltä lähdetään Länkipohjaan, vaihtuu Ely-keskus ja tien hoito täysin. Nyt pistetty paikkoja pahimpiin reikiin. Vaarallista kun reikiä joudutaan väistämään. Kuusisto: Otetaan esille Ely-keskuksen kanssa.
8. Keskustelua Tapani-myrskystä; mistä voi hakea vettä, jos ei itse saa porakaivosta? Eräjärvellä ympärivuotinen vesipiste. Jortikka: Kylien kumppanuuspöytä, yhteistoimintasopimukset ja kyläyhteisöt ovat juuri se väylä, josta haetaan apua ja yhteistyötä. Tarvittaessa tehdään evakuoiteja, jos kotona ei enää pärjää. Pelastuslaitos hoitaa evakuoinnin yhteistyössä kaupungin kanssa. Tiedon pitää kulkea ja yhteistyö on tärkeää. Yleisön kysymys: akut, koneet, kännykät, tukiasemat poikki, miten silloin yhteys? Jortikka: Tapani-myrskystä on menty paljon eteenpäin. Mikäli sähköt tukiasemista ja laitteista loppu, silloin kierretään ovelta ovelta ja juuri siksi kaupungin ja kylien yhteistoimintasopimukset ovat olemassa.
9. Jätevesiasetuksesta Kuusisto: Jätevesiasetus on ollut voimassa vuoden. Ympäristöinsinööri Marjo Saarinen on henkilö, johon voi olla yhteydessä, jos jätevesijärjestelmä ei ole vielä lain mukaisessa kunnossa. Kaupunki ei ala erikseen tarkistaa kiinteistöjen jätevesijärjestelmien lainmukaisuutta, se olisi käytännössä mahdotonta. Jätevesijärjestelmä vaatii rakennusluvan. Yleisön kommentti: Kirkonkylässä mahdoton paine jäteasemalla, kun Västilässä ei jäteasemaa ja Jämsästä lakkautettiin. Västilään tarvittaisiin oma jäteasema. Kuusisto: Pirkanmaan jätehuollossa on menossa jäteasteiden tarkastelu, nyt hyvä hetki vaikuttaa. Kaupunki vie asiaa eteenpäin. Aluepiste olisi perusteltu. Kuusisto on mukana Pirkanmaan jätehuollon hallituksessa. Keskusteltiin sopivasta sijoituspaikasta jäteasteelle. Jortikka: Pisteiden tulisi pysyä siistinä, ettei sinne kasaannu vanhoja telkkareita, huonekaluja ym. Yksi vaihtoehto kimppa-astiat esim. naapuruksilla. Kimppa-astioiden lisääntyminen vaatisi markkinointia. Käytiin keskustelua myös alakoulujen palveluverkkoselvityksestä.
10. Kaupunginjohtaja Juha Kuusisto kiitti kaikkia paikalle saapumisesta ja aktiivisesti osallistumisesta sekä Västilän Voimaa kahvituksen järjestämisestä ja kokoontumispaikan tarjoamisesta. Koronatilanteen vuoksi seuraavaa kumppanuuspöytää ei vielä tarkemmin sovittu, mutta seuraava kokoontuminen järjestetään keväällä. Kouluverkon selvitystä toivotaan aiheeksi seuraavaan kumppanuuspöytään. Kokoontumispaikkana voisi toimia Hirsilä.